

КРЕДИТНА ПОЛІТИКА КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ «ТЕРЕБОВЛЯ»

1. Загальні положення

1.1. Ця Кредитна політика кредитної спілки «ТЕРЕБОВЛЯ» розроблена відповідно до Закону України «Про кредитні спілки», Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 29.12.2023 № 199, Положення про вимоги до системи управління кредитної спілки, затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 02.02.2024 № 15, Статуту та інших внутрішніх документів кредитної спілки «ТЕРЕБОВЛЯ» (далі – кредитна спілка або спілка).

1.2. Кредитна політика кредитної спілки (далі - Політика) є внутрішнім документом спілки, яка розроблена з метою забезпечення ефективної діяльності кредитної спілки у сфері кредитування.

1.3. Кредитна спілка надає фінансову послугу з надання коштів та банківських металів у кредит на підставі переоформленої Національним банком України безстрокової стандартної ліцензії.

1.4. Ця політика визначає:

- перелік цільових напрямів кредитування;
- загальні критерії прийнятності кредитування;
- принципи управління ризиком концентрації;
- загальні умови, на яких повинні надаватися кредити: цінові умови, строковість, обсяги, види забезпечення та рівень забезпечення (покриття) заборгованості;
- порядок ухвалення кредитних рішень;
- процедуру делегування повноважень щодо ухвалення кредитних рішень.

1.5. Пріоритетами кредитної спілки при здійсненні кредитних операцій є якість кредитного портфеля та дохідність кредитного портфеля після формування резервів.

1.6. При наданні коштів у кредит, кредитна спілка здійснює передбачені законодавством процедури щодо фінансового моніторингу по виявленню фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та інших фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

1.7. Кредитна спілка здійснює надання кредитів своїм членам, на підставі відповідних кредитних договорів, які відповідають вимогам Цивільного кодексу України, Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», Закону України «Про споживче кредитування», Положення про додаткові вимоги до договорів небанківських фінансових установ про надання коштів у позику (споживчий, фінансовий кредит), що затверджено постановою Правління Національного банку України від 03.11.2021 р. № 113.

1.8. Примірні кредитні договори затверджуються рішенням наглядової ради кредитної спілки.

1.9. Ця Політика є внутрішніми правилами кредитної спілки про надання фінансових послуг у частині надання коштів та банківських металів у кредит.

1.10. Умови надання та порядок надання окремих видів кредитів є однаковими для кредитної спілки та її відокремлених підрозділів.

1.11. Ця Політика затверджується наглядовою радою.

1.12. Ця Політика є обов'язковою для виконання членами наглядової ради, правління, впливовими особами, іншими працівниками кредитної спілки.

1.13. Кредитна спілка та її посадові особи зобов'язані зберігати таємницю щодо рахунків, внесків та інших фінансових операцій, здійснених членами кредитної спілки.

Розголошення вищевказаної інформації здійснюється лише у випадках, що прямо передбачені законодавством України.

1.14. Процедури, визначені цією Політикою, є чіткими, задокументованими та прозорими, легкими для розуміння та моніторингу дотримання.

1.15. Кредитна спілка не укладає договори про надання фінансових послуг у вигляді електронного документа.

1.16. Кредитна спілка доводить кредитну політику до відома працівників кредитної спілки, які беруть участь у процесі видачі та супроводження кредитів відповідно до функціональних обов'язків і які повинні чітко розуміти підхід кредитної спілки до цього процесу та нести відповідальність за невиконання політики, порядків і процедур.

2. Визначення термінів

2.1. В цій Політиці основні терміни вживаються в такому значенні:

- кредитна лінія - вид кредиту, надання якого здійснюється повністю або частинами в узгоджені сторонами строки протягом строку кредитування. При цьому може бути передбачено право споживача отримати кредит у межах встановленого кредитного ліміту у разі часткового або повного погашення кредиту протягом строку кредитування, визначеного в договорі про споживчий кредит;

- кредит - грошові кошти, які надаються кредитною спілкою (кредитодавцем) особі (позичальнику) у користування на поворотній основі на визначений строк (термін) із сплатою процентів;

- кредитний ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником / контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору;

- споживчий кредит - грошові кошти, що надаються споживачу (позичальникові) на придбання товарів (робіт, послуг) для задоволення потреб, не пов'язаних з підприємницькою, незалежною професійною діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника;

- проценти - це плата за кредит, яку позичальник сплачує кредитній спілці за користування коштами, виражена у відсотках від суми кредиту за певний період.

2.2. Інші терміни, що використовуються в цій Політиці, вживаються в значеннях, визначених у Законі України «Про фінансові послуги та фінансові компанії», Законі України «Про кредитні спілки» та інших законодавчих актах України і нормативно-правових актах Національного банку України.

3. Принципи управління ризиком концентрації при кредитуванні кредитною спілкою

3.1. Кредитна спілка зобов'язана не допускати значного зростання концентрації зобов'язань своїх членів перед нею при здійсненні кредитування.

3.2. При кредитуванні кредитна спілка застосовує диверсифікацію - метод пом'якшення ризику, який полягає в обмеженні впливу факторів ризику за рахунок уникнення надмірної концентрації за одним портфелем і застосовується як щодо активних, так і пасивних операцій.

3.3. Кредитна спілка під час оцінки всіх видів ризиків ураховує ризик концентрації в розрізі:

- одного боржника / контрагента та групи пов'язаних контрагентів;

- бізнес-ліній і продуктів;

- пов'язаних із контрагентами осіб, чий фінансові результати залежать від одного виду діяльності чи основного продукту.

3.4. Кредитна спілка під час оцінки кредитного ризику враховує ризик концентрації відповідно до вимог вищевказаного пункту цієї Політики, а також у розрізі:

- величини заборгованості за позичальниками (боржниками), групами осіб, пов'язаних із кредитною спілкою;

- строків до погашення кредитів;

- кредитних продуктів;

- мети кредитування;

- видів забезпечення за кредитами.

3.5. Щоб уникнути ризику концентрації при кредитуванні своїх членів, кредитна спілка застосовує наступні принципи управління ризиком концентрації:

1) Диверсифікація кредитного портфеля.

З метою задоволення кредитних потреб свої членів та покриття поточних витрат, кредитна спілка розподіляє види кредитів за напрямками, що визначені у цій Політиці.

2) Встановлення лімітів концентрації.

Кредитна спілка дотримується лімітів, що встановлені законодавством України та/або визначає внутрішні ліміти.

3) Моніторинг та аналіз кредитного портфеля.

Кредитна спілка регулярно проводить:

- аналіз структури портфеля за позичальниками, видами кредитів і ризиковими групами;

- оцінку змін у рівні концентрації;
- контроль за дотриманням встановлених лімітів.

4) Оцінка додаткових ризиків.

Кредитна спілка перевіряє, чи не мають позичальники спільних обставин, які можуть підвищити ризик одночасного дефолту (наприклад, члени однієї родини або співробітники одного підприємства/установи/організації).

5) Формування резерву забезпечення покриття втрат.

Кредитна спілка формує резерв забезпечення покриття втрат (РЗПВ) за кожним договором кредиту окремо та обліковує зазначену інформацію в обліковій та реєструючій системі кредитної спілки.

6) Принцип пропорційності.

Система управління ризиками має бути адекватною розмірам і складності діяльності кредитної спілки.

7) Економічна ефективність.

Витрати та прибутки від діяльності мають бути збалансовані. Витрати, що виникають внаслідок діяльності кредитної спілки, повинні бути адекватними рівню доходів.

8) Принцип своєчасності контролю.

Кредитна спілка створює та застосовує механізми внутрішнього контролю та інші механізми, що забезпечують своєчасне інформування керівників кредитної спілки про відхилення від політик, процедур та порушення встановлених лімітів ризиків для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

3.6. Порядок та процедури управління кредитним ризиком визначаються у відповідному внутрішньому положенні кредитної спілки.

3.7. Кредитна спілка забезпечує належне управління процесом надання кредитів з метою запобігання перевищенню внутрішніх лімітів кредитного ризику, нормативів кредитного ризику, установлених нормативно-правовим актом Національного банку України з питань регулювання діяльності кредитних спілок.

3.8. Кредитна спілка з метою належного управління кредитним ризиком надає кредити пов'язаним із кредитною спілкою особам на умовах, які не можуть відрізнитися від звичайних умов надання кредитною спілкою таких видів кредитів іншим особам.

4. Критерії прийнятності кредитування

4.1. Загальні критерії прийнятності кредитування визначають кому, у якому порядку і за яких умов кредитна спілка може надавати кредити.

4.2. До критеріїв прийнятності кредитування належить:

- членство у кредитній спілці (крім кредитів іншим кредитним спілкам);
- кредитоспроможність (платоспроможність) позичальника;
- кредитна історія (при необхідності);
- забезпечення кредиту;
- цільове використання кредитних коштів;
- відповідність умовам кредитування, що встановлені у кредитній спілці.

4.3. Кредитна спілка надає кредити виключно своїм членам, крім кредитів іншим кредитним спілкам.

4.4. Кредитування пов'язаних із кредитною спілкою осіб здійснюється з дотриманням вимог Національного банку України та відповідного порядку, що затверджений наглядовою радою кредитної спілки.

4.5. При здійсненні діяльності з надання кредитів, кредитна спілка зобов'язана не допускати:

1) суттєвого зростання витрат на формування резерву за кредитними ризиками кредитної спілки;

2) здійснення ризикової кредитної політики кредитної спілки (концентрації кредитних ризиків, суттєвої частки кредитів, наданих пов'язаним із кредитною спілкою особам);

3) низького рівня диверсифікації категорій позичальників (доходи позичальників мають сезонне коливання, сфера зайнятості позичальників чутлива до змін ринкової кон'юнктури, включаючи зміни, спричинені зовнішніми факторами: військовими діями, упродовженням Урядом України карантину та інших обмежень);

4) неефективної роботи з простроченими кредитами;

5) зростання зобов'язань за вкладами (депозитами) членів кредитної спілки швидшими темпами, ніж зростання наданих кредитів;

6) скорочення обсягів наданих кредитів швидшими темпами, ніж зобов'язань за вкладами (депозитами) членів кредитної спілки;

- 7) низької якості оцінки кредитоспроможності позичальників перед видачею кредитів;
- 8) неефективної процентної політики [перевищення процентних ставок за залученими вкладками (депозитами) над процентними ставками за наданими кредитами].

5. Умови надання кредитів членам кредитної спілки

- 5.1. Кредитна спілка надає кредити виключно у національній валюті України – гривні.
- 5.2. Кредит надається у готівковій або безготівковій формі.
- 5.3. Кредитна спілка не здійснює залучення третіх осіб під час надання кредитів членам кредитної спілки.
- 5.4. Кредитна спілка надає членам кредитної спілки кредити із врахуванням наступних умов:
 - 1) За строком (терміном) дії кредитного договору:
 - кредити з строком (терміном) погашення до 12 місяців (включно);
 - кредити з строком (терміном) погашення понад 12 місяців.
 - 2) За цільовими напрямками кредитування (цільовим призначенням кредитів):
 - а) кредит на підприємницьку діяльність:
 - купівля транспортних засобів – мотоцикли, мотоколяски, скутери;
 - купівля транспортних засобів – легкові автомобілі;
 - купівля транспортних засобів, крім легкових автомобілів, мотоциклів, мотоколясок, скутерів;
 - придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення;
 - придбання, будівництво та реконструкцію іншої нерухомості (крім земельних ділянок);
 - поповнення обігових коштів для господарської діяльності;
 - капітальні інвестиції для господарської діяльності;
 - б) споживчі кредити, надані кредитною спілкою:
 - купівля побутової техніки, аудіотехніки, фотоапаратури та обладнання для оброблення інформації (для фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців);
 - купівля транспортних засобів – мотоцикли, мотоколяски, скутери;
 - купівля транспортних засобів – легкові автомобілі;
 - купівля транспортних засобів, крім легкових автомобілів, мотоциклів, мотоколясок, скутерів;
 - освіта (для фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців);
 - інші види індивідуального споживання;
 - придбання, будівництво та реконструкцію іншої нерухомості (крім земельних ділянок);
 - ремонт нерухомого майна;
 - ведення особистого селянського господарства;
 - в) інші кредити:
 - кредити іншим кредитним спілкам для кредитування членів кредитної спілки;
 - інше (у тому числі кредити, надані іншим банкам та органам державної влади);
 - придбання інших земельних ділянок.

Кредити на підприємницьку діяльність та кредити іншим кредитним спілкам для кредитування членів кредитної спілки належать до неспоживчого кредитування. На ці види кредитів не поширюються норми Закону України «Про споживче кредитування».

 - 3) За видами забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами:
 - застава;
 - порука;
 - інші види забезпечення не заборонені законодавством.
 - 4) За режимами сплати процентів і основної суми кредиту:
 - зі сплатою процентів авансом та сплатою основної суми кредиту рівними частинами;
 - зі сплатою процентів і основної суми кредиту в кінці строку (терміну) дії кредитного договору;
 - з періодичною сплатою процентів і сплатою основної суми кредиту в кінці строку (терміну) дії кредитного договору;
 - з періодичною сплатою процентів і періодичною сплатою рівних часток основної суми кредиту, які розраховуються шляхом ділення загальної суми наданого кредиту на кількість періодів користування кредитом. При цьому, нарахування і сплата процентів проводиться на залишок заборгованості за кредитом;
 - з періодичною сплатою процентів і основної суми кредиту «рівними долями», за яким передбачається незмінна (однакова) сума платежу протягом всього строку (терміну) дії договору. Такий платіж включає в себе як проценти, нараховані за користування кредитом, так і частину кредиту. При цьому, питома вага процентів, які нараховуються на залишок основної суми, з кожним наступним платежем зменшується, а питома вага суми кредиту зростає.

5) Кредит надається члену кредитної спілки однією сумою, на підставі кредитного договору, або частинами (траншами), на підставі договору кредитної лінії.

5.5. Виходячи із зазначених вище умов, відповідним рішенням наглядової ради кредитної спілки встановлюються види кредитів та розмір плати (процентів) для кожного з цих кредитів з урахуванням критеріїв визначення розміру процентної ставки, визначених цією Політикою.

5.6. Кредитна спілка здійснює нарахування процентів за користування кредитами на підставі кредитних договорів в останній день кожного місяця та/або в день, визначений умовами укладеного з членом кредитної спілки договору. Нарухування процентів за договорами кредиту відбувається за фактичний строк (термін) користування кредитом і починається з наступного дня після отримання членом кредитної спілки суми кредиту, а припиняється в день остаточного розрахунку за кредитом. Для цілей розрахунку процентів за кредитом використовується календарний рік.

5.7. Окремим рішенням наглядової ради можуть встановлюватися додаткові критерії, яким повинен відповідати заявник на отримання кредиту, відповідно до встановлених видів кредитів, що надаються членам кредитної спілки.

5.8. Критеріями визначення розміру процентної ставки для кожного з підвидів кредитів є:

- строк (термін) користування кредитом;
- цільові напрямки кредитування;
- кредитний ризик;
- дотримання встановлених пруденційних нормативів діяльності;
- надане забезпечення;
- ринкові тенденції;
- безбиткова діяльність кредитної спілки;
- потреби членів кредитної спілки;
- попередній досвід надання кредитів.

6. Організація кредитного процесу в кредитній спілці

6.1. Кредитний процес поділяється на п'ять стадій:

- 1) звернення потенційного позичальника, надання йому консультацій та роз'яснень;
- 2) збір інформації про позичальника, оцінка кредитоспроможності потенційного позичальника;
- 3) прийняття рішення про кредитування;
- 4) впровадження рішення про кредитування (оформлення, облік тощо), укладення кредитного договору;
- 5) поточне управління відносинами між позичальником та кредитною спілкою.

6.2. Надання консультацій та роз'яснень потенційному позичальнику відбувається з дотриманням Закону України «Про споживче кредитування» та Положення про інформаційне забезпечення фінансовими установами споживачів щодо надання послуг споживчого кредитування, що затверджено постановою Правління Національного банку України від 05.10.2021 № 100 та враховуючи реальні потреби та можливості члена кредитної спілки.

6.3. Кредитна спілка перевіряє здатність потенційного позичальника (члена кредитної спілки, який подав заяву на отримання кредиту) повернути суму кредиту та сплатити проценти за користуванням кредитом у встановлений договором строк (термін).

6.4. На підставі заяви позичальника, кредитний комітет або уповноважений працівник кредитної спілки пропонує йому види кредитів, які є наявні в кредитній спілці та відповідають потребам члена кредитної спілки.

6.5. На цій стадії також аналізується запропоноване членом кредитної спілки забезпечення за кредитом, яке належним чином захистить інтереси кредитної спілки. Кредитна спілка перевіряє інформацію щодо поручителів/заставадавців, яких пропонує позичальник.

6.6. Збір інформації про клієнта, її аналіз та прийняття рішення про кредитування є основними факторами успіху у кредитній діяльності, оскільки вони складають основу для далекоглядної врівноваженої оцінки потенційних ризиків та доходу від відносин із позичальником.

6.7. Обов'язковою умовою для укладення кредитного договору є згода потенційного позичальника на доступ до інформації, що складає його кредитну історію, та на збір, зберігання, використання та поширення через бюро кредитних історій, включене до Єдиного реєстру бюро кредитних історій, інформації щодо нього та цього кредиту, визначеної Законом України «Про організацію формування та обігу кредитних історій». Відсутність такої згоди потенційного позичальника має наслідком відмову кредитної спілки в укладенні договору та здійсненні кредитної операції.

6.8. До укладення кредитного договору кредитна спілка, з урахуванням встановлених законодавством вимог, використовуючи свої професійні можливості, оцінює кредитоспроможність позичальника, враховуючи, зокрема, строк, на який надається кредит, суму кредиту, доходи

позичальника, мету отримання кредиту, а також інформацію про виконання позичальником зобов'язань за кредитними операціями, включаючи зобов'язання перед іншими кредитодавцями. Оцінювання кредитоспроможності позичальника здійснюється на підставі достатньої інформації, отриманої від нього, та, за необхідності, на основі інформації, законно отриманої з інших джерел. Кредитна спілка зобов'язана здійснювати оцінювання кредитоспроможності на підставі цієї Політики з урахуванням ризик-орієнтованого підходу.

6.9. Порядок проведення оцінки кредитоспроможності позичальника включає в себе аналіз:

- документів, перелік яких, встановлений для отримання кредиту;
- інформації про позичальника.

6.10. Для проведення оцінки кредитоспроможності, позичальник – фізична особа надає до кредитної спілки оригінали наступних документів:

- заяву на отримання кредиту, яка має включати інформацію визначену цією Політикою;
- паспорт або документ, що його заміняє;
- інформацію про присвоєння реєстраційного номеру облікової картки платника податків (ідентифікаційного номеру) або відмітку про відмову від присвоєння РНОКПП;
- довідку про доходи (довідку про заробітну плату за останні 6 місяців) – за наявності.

6.11. При наданні кредитів на підприємницьку діяльність, позичальник крім вище зазначених документів, надає копії та оригінали документів, що підтверджують реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, копію звітності до органів державної податкової служби.

6.12. Для проведення оцінки кредитоспроможності, позичальник – юридична особа надає до кредитної спілки оригінали наступних документів:

- заяву на отримання кредиту, яка має включати інформацію визначену цією Політикою;
- витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- рішення уповноваженого органу управління позичальника про отримання кредиту;
- копію установчих документів;
- копію звітності до державної податкової служби.

6.13. У випадку недостатності інформації в наданих документах для прийняття рішення про надання кредиту, кредитна спілка має право вимагати від позичальника надання й інших документів, крім перелічених вище.

6.14. У разі ненадання потенційним позичальником документів чи відомостей про себе та свій фінансовий стан, що вимагаються законодавством або внутрішніми документами кредитної спілки, кредитна спілка має право відмовити такій особі в укладенні кредитного договору.

6.15. Кредитна спілка, за необхідності, оцінює, чи має позичальник достатні доходи для погашення кредиту. Перевіряються загальний майновий стан, стабільність і розмір заробітку, наявність інших зобов'язань (наприклад, кредити в банках), сімейний стан, кількість утриманців тощо.

6.16. Надання інформації щодо фінансового стану поручителя або заставодавця не є обов'язковим у випадку, якщо позичальник має достатню кредитоспроможність.

6.17. За необхідності, кредитна спілка перевіряє кредитну історію позичальника на предмет того, чи були прострочення за попередніми кредитами, чи повертались попередні кредити вчасно.

6.18. У разі, якщо позичальник ухиляється від укладення договору забезпечення, кредитна спілка має право відмовити йому у подальшому кредитуванні. Договори забезпечення повинні бути укладені в письмовій формі, відповідно до вимог цивільного законодавства України. Недійсність договору забезпечення не тягне за собою недійсності основного зобов'язання – кредитного договору.

6.19. Кредитна спілка видає кредити членам кредитної спілки по цільовим напрямкам, встановленим у цій Політиці та згідно мети кредитування, що встановлені у відповідному рішенні наглядової ради.

6.20. У процесі кредитування, кредитна спілка дотримується умов кредитування, що встановлені у кредитній спілці наглядовою радою щодо максимальної суми кредиту, строку (терміну) погашення, встановлених процентних ставок, вимог до документів.

6.21. Критерії прийнятності кредитування за жодних обставин не повинні прилаштуватися до вимог та потреб пов'язаних із кредитною спілкою осіб.

6.22. Основною умовою надання неспоживчих кредитів є економічна обґрунтованість діяльності, що фінансуються. Кредитний комітет має перевірити, чи є потенційний кредит таким, що відповідає поточним та прогнозним обсягам діяльності потенційного позичальника.

6.23. Кожне рішення про кредитування вимагає аналізу здатності позичальника обслуговувати кредит без порушень.

6.24. Ухвалення кредитних рішень, впровадження рішення про кредитування (оформлення,

облік тощо), укладення кредитного договору здійснюється з дотриманням норм розділів 7-9 цієї Політики.

6.25. Супроводження кредитів здійснюється з дотриманням норм розділу 10 цієї Політики.

7. Порядок ухвалення кредитних рішень.

Процедура делегування повноважень щодо ухвалення кредитних рішень

7.1. Заява про надання кредиту фізичній особі повинна містити інформацію про особу позичальника, місце проживання, номери телефонів, місце роботи, інформацію про щомісячні доходи позичальника, зобов'язання перед іншими кредитодавцями, інформацію щодо кредиту, а саме сума кредиту, строк (термін) користування кредитом, цільове призначення кредиту, порядок отримання кредиту, запропоноване забезпечення, тощо.

7.2. Заява про надання кредиту юридичній особі повинна містити інформацію про найменування позичальника, місцезнаходження, інформацію про його державну реєстрацію, ідентифікаційний код, систему оподаткування, інформацію по критеріям, визначеним абзацами другим - п'ятим частини другої статті 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (для мікропідприємств), контакти, зобов'язання перед іншими кредитодавцями, інформацію щодо кредиту, а саме сума кредиту, строк (термін) користування кредитом, цільове призначення кредиту, запропоноване забезпечення, тощо.

7.3. Для ухвалення рішення про надання кредиту, кредитна спілка, аналізує інформацію та проводить всебічне вимірювання ризиків і враховує такі чинники:

- мету отримання кредиту та джерела його погашення;
- соціальну стабільність потенційного позичальника (наявність постійної роботи, ділова репутація, сімейний стан);
- кредитну історію (при необхідності) і поточну кредитоспроможність (платоспроможність);
- щодо кредитів на здійснення підприємницької діяльності - життєздатність бізнес-моделі юридичної особи, фізичної особи - суб'єкта господарювання;
- прийнятність та достатність забезпечення, можливість його реалізації;
- додаткові умови кредитного договору, що забезпечують обмеження збільшення в подальшому кредитного ризику;
- прогностичні дані щодо необхідної суми формування резервів під очікувані кредитні збитки та величини кредитного ризику на момент видачі кредиту;
- репутацію боржника та його здатність / готовність нести юридичну відповідальність і співпрацювати з кредитною спілкою з усіх питань, що можуть виникати протягом періоду користування кредитом;
- надійність та достатність юридичної позиції кредитної спілки щодо умов кредитного договору та договорів забезпечення / застави для забезпечення належної співпраці з боржниками / заставодавцями.

7.4. За результатами розгляду поданих документів, кредитний комітет приймає рішення про надання кредиту чи відмову в наданні кредиту.

7.5. Кредитна спілка встановлює та впроваджує чіткий, послідовний процес ухвалення кредитним комітетом рішень за результатами розгляду заяв членів кредитної спілки про надання кредитів (далі - кредитне рішення) як для надання нових кредитів, так і для внесення змін до умов за діючими / наявними кредитами.

7.6. Кредитний комітет кредитної спілки приймає рішення у порядку, що визначений Положенням про кредитний комітет кредитної спілки.

7.7. Кредитне рішення повинно містити:

- суму кредиту / ліміту та термін повернення (графік погашення) кредиту;
- процентну ставку, витрати позичальника за кредитом, включаючи комісію за користування кредитом, та терміни сплати процентів / комісій (за наявності);
- зобов'язання позичальника, які він повинен виконати для отримання кредиту (за потреби);
- вимоги щодо забезпечення за кредитом (за потреби);
- умови, яких повинен дотримуватися позичальник протягом дії кредитного договору в разі його укладення;
- строк дії кредитного рішення (строк, протягом якого кредитна спілка має право укласти договір та видати кредит).

7.8. Кредитне рішення оформляється протоколом засідання кредитного комітету, який повинен містити список осіб, які брали участь у прийнятті рішення, їх повноваження та особисту позицію кожної особи.

7.9. Перелік документів та інформації, потрібних для ухвалення кредитних рішень як щодо нових кредитів, так і зміни умов за діючими / наявними кредитами:

- заявка працівника, відповідального за опрацювання заяв членів кредитної спілки про надання кредитів, із визначенням обсягу та умов кредитування, висновком щодо здатності позичальника забезпечити належне обслуговування та повернення кредиту, а також описом та обґрунтуванням кредитного рішення, що пропонується для ухвалення;

- висновок головного ризик-менеджера для ухвалення кредитних рішень щодо кредитів пов'язаним із кредитною спілкою особам;

- висновок головного комплаєнс-менеджера для ухвалення кредитних рішень щодо кредитів пов'язаним із кредитною спілкою особам.

7.10. Заявка працівника, відповідального за опрацювання заяв членів кредитної спілки про надання кредитів повинна містити достатньо даних для прийняття рішення, а також всю інформацію, що може впливати на рішення.

Інформація з такої заявки відображається в кредитному рішенні.

7.11. За необхідності, кредитний комітет має право перед прийняттям кредитного рішення заслухати висновки ризик-менеджера та комплаєнс-менеджера щодо заяви про надання кредиту потенційного позичальника.

Такі висновки ризик-менеджера та комплаєнс-менеджера мають містити зауваження щодо специфічних ризиків, пов'язаних з потенційним кредитуванням, перелік негативних та позитивних аспектів пропонованої кредитної операції, та їх рекомендації.

Ці висновки заносяться до кредитного рішення.

7.12. Кредитне рішення повинно ґрунтуватися на інформації, що міститься у документах, що перелічені у вищевказаних пунктах цієї Політики, та виключати суб'єктивне судження, що ґрунтується на факторі впливу членів, керівників кредитної спілки або третіх осіб з метою схвалення рішень щодо видачі кредитів на умовах, що можуть зашкодити або шкодять інтересам кредитної спілки.

7.13. Розгляд заяв про надання кредитів та прийняття рішень по цих заявах здійснюється кредитним комітетом кредитної спілки в строк до 15 робочих днів з дня надходження відповідної заяви.

7.14. При здійсненні діяльності з надання кредитів членам кредитної спілки через відокремлені підрозділи кредитної спілки, оцінку кредитоспроможності позичальника, укладення кредитних договорів та договорів забезпечення, видачу кредиту може здійснювати відокремлений підрозділ кредитної спілки.

7.15. У виняткових випадках, за рішенням кредитного комітету, може зупинитись нарахування процентів за діючими кредитами.

7.16. Умови додаткових договорів, що укладаються до діючих кредитних договорів визначаються кредитним комітетом кредитної спілки.

7.17. Делегування повноважень щодо ухвалення кредитних рішень не передбачено.

7.18. Від імені кредитної спілки кредитні договори та договори забезпечення підписує голова правління або уповноважений ним на підставі довіреності працівник кредитної спілки.

7.19. Надання кредиту пов'язаній з кредитною спілкою особі, загальна сума боргу якої перед кредитною спілкою перевищує / перевищуватиме три відсотки регулятивного капіталу кредитної спілки, здійснюється лише після погодження наглядовою радою прийнятого кредитним комітетом рішення про надання такого кредиту.

7.20. Члени наглядової ради не можуть залучатися до схвалення рішення щодо видачі кредитів їм та/або особам, пов'язаним із ними. Члени кредитного комітету не можуть брати участі в прийнятті кредитним комітетом кредитного рішення щодо видачі кредитів їм та/або особам, пов'язаним із ними, а також з інших питань, у результаті прийняття рішення щодо яких у члена кредитного комітету та/або його пов'язаної особи може виникнути конфлікт інтересів.

7.21. Рішенням наглядової ради може бути встановлений ліміт кредитування на одного позичальника, за яким ухвалення рішення про його надання здійснюється кредитним комітетом. У разі перевищення встановленого ліміту, таке кредитне рішення виконується лише після його погодження наглядовою радою.

8. Особливості надання кредитів на умовах кредитної лінії

8.1. Кредитна лінія передбачає можливість поетапного використання кредитних коштів наданих кредитною спілкою члену спілки (позичальникові) у готівковій або безготівковій формі під процент, у розмірі та на умовах, встановлених договором кредитної лінії з дотриманням вимоги повернення коштів та сплати процентів у визначені договором строки (терміни).

8.2. Кредитна лінія є відновлювальною або невідновлювальною.

8.3. Відновлювальна кредитна лінія – це форма видачі кредиту частинами (траншами) в межах певного ліміту встановленого у договорі кредитної лінії, при якому у разі часткового або повного

погашення кредиту позичальник може повторно отримати кредит в межах зазначеного ліміту, протягом строку (терміну) дії договору кредитної лінії та на умовах договору кредитної лінії.

8.4. Невідновлювальна кредитна лінія – це форма видачі кредиту частинами (траншами) в межах певного ліміту встановленого у договорі кредитної лінії, при якому у разі часткового або повного погашення кредиту позичальник не може повторно отримати кредит в межах зазначеного ліміту, протягом строку (терміну) дії договору кредитної лінії та на умовах договору кредитної лінії.

8.5. Проценти на кредит по договору кредитної лінії нараховуються лише за час фактичного користування коштами.

8.6. Примірний договір кредитної лінії є різновидом кредитного договору та затверджуються рішенням наглядової ради кредитної спілки.

8.7. Кредитна спілка має право відмовити позичальнику у наданні наступної частини суми кредиту (траншу), якщо позичальник допустив порушення умов договору кредитної лінії, зокрема, щодо повернення кредиту (частини кредиту) та/або сплати процентів у визначені договором та/або графіком строки за попередніми траншами.

9. Надання кредитів іншим кредитним спілкам

9.1. Кредитом наданим іншій кредитній спілці є грошові кошти надані кредитною спілою іншій кредитній спілці (позичальникові) під процент, у розмірі та на умовах, встановлених кредитним договором з дотриманням вимоги повернення коштів та сплати процентів у визначені кредитним договором строки (терміни).

9.2. Кредитна спілка надає іншим кредитним спілкам кредити за цільовим призначенням виключно для видачі кредитів членам кредитної спілки, яка отримує кошти в кредит.

9.3. Кредитна спілка має право надавати кредити іншим кредитним спілкам виключно за умови дотримання ними пруденційних нормативів.

9.4. Примірний кредитний договір, що укладається з іншою кредитною спілкою є різновидом кредитного договору та затверджуються рішенням наглядової ради кредитної спілки.

9.5. На виконання вимог глави 14 розділу IV Положення про порядок регулювання діяльності кредитних спілок в Україні, що затверджено постановою Правління Національного банку України від 02 лютого 2024 року № 14, кредитна спілка для визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника - кредитної спілки узгоджує внутрішнє положення щодо здійснення оцінки фінансового стану кредитної спілки з Національним банком України.

10. Супроводження кредитів

10.1. Перелік документів за кредитними операціями повинен відповідати нормам чинного законодавства України та цієї Політики.

10.2. Кредитна спілка забезпечує належне супроводження кредиту до його погашення, включаючи:

- 1) моніторинг кредитної справи боржника;
- 2) перевірку повноти пакета документів, отримання забезпечення та виконання інших умов, потрібних для надання кредиту (якщо це передбачено кредитним договором), надання дозволу на перерахування коштів згідно з кредитним договором;
- 3) контроль за встановленими значеннями лімітів;
- 4) моніторинг виконання умов кредитного договору щодо погашення відсотків та основної суми боргу;
- 5) моніторинг дотримання боржником інших умов кредитного договору;
- 6) моніторинг своєчасного перегляду наявності та стану збереження забезпечення, а також переоцінки його ринкової (справедливої) вартості.

10.3. Кредитна справа боржника повинна містити всю інформацію, потрібну для належного вимірювання кредитного ризику, включаючи оцінку поточного фінансового стану боржника на індивідуальній основі, а також контроль за виконанням умов, визначених у кредитному рішенні та в кредитному договорі.

10.4. Кредитна спілка забезпечує належне зберігання кредитної справи боржника, що мінімізує ризик її знищення або псування в результаті обставин непереборної сили (форс-мажор), а також дій працівників кредитної спілки або третіх осіб. Переміщення, доповнення або тимчасове вилучення документів повинно бути задокументованим та проводитися виключно особами, які мають такі повноваження. Кредитна спілка забезпечує періодичний внутрішній контроль за повнотою кредитної справи боржника.

10.5. Кредитна спілка постійно здійснює моніторинг портфеля кредитів на рівні кожної активної операції / групи фінансових активів, включаючи достатність сформованих кредитною спілкою резервів під очікувані кредитні збитки відповідно до вимог МСФЗ та величини

кредитного ризику відповідно до вимог нормативно-правового акта Національного банку України з питань регулювання діяльності кредитних спілок.

10.6. Кредитна спілка розробляє та впроваджує комплексні процедури та інформаційні системи щодо управління ризиками для моніторингу портфеля кредитів на рівні кожної активної операції / групи фінансових активів. Кредитна спілка в цих процедурах визначає підходи до раннього виявлення у боржників / контрагентів ознак потенційної проблемності, заходи щодо запобігання збільшенню кредитного ризику та перелік управлінської звітності.

10.7. Кредитна спілка запроваджує ефективну систему кредитного моніторингу на рівні кожної активної операції / групи фінансових активів, яка містить такі заходи:

1) оцінку поточного фінансового стану боржника для кредитів, що оцінюються на індивідуальній основі;

2) моніторинг виконання умов кредитного договору щодо погашення процентів та основної суми боргу;

3) моніторинг дотримання боржником інших умов кредитного договору;

4) моніторинг своєчасного перегляду наявності та стану збереження забезпечення, а також його ринкової (справедливої) вартості;

5) своєчасне інформування керівників кредитної спілки щодо виявлених проблем з метою вжиття заходів для запобігання збільшенню кредитного ризику.

10.8. Кредитна спілка має право створити систему моніторингу якості кредитів на груповій основі, яка відповідає характеру, масштабу та структурі портфеля кредитів кредитної спілки.

10.9. Кредитна спілка переглядає кредити боржників не пізніше ніж через один рік із дати видачі кредиту та в подальшому не рідше ніж один раз на рік.

10.10. Метою перегляду кредитів є:

1) перевірка правильності оцінки фінансового стану боржника, якості обслуговування боргу, ймовірності дефолту та втрат у разі дефолту боржника, ринкової (справедливої) вартості забезпечення, розміру резервів під очікувані кредитні збитки та величини кредитного ризику;

2) визначення плану подальших дій кредитної спілки щодо боржника.

10.11. Предметом перегляду кредитів є кредити, за якими обсяг боргу щодо одного боржника (без урахування суми сформованих резервів під очікувані кредитні збитки) станом на дату перегляду становить:

1) більше 10 розмірів мінімальної заробітної плати, установлені законодавством України, - для боржника - пов'язаної з кредитною спілкою особи;

2) більше трьох відсотків загального обсягу портфеля кредитів кредитної спілки (без урахування сум сформованих резервів під очікувані кредитні збитки) - для інших кредитів.

10.12. Якісними показниками для визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника - фізичної особи (визначається залежно від виду діяльності позичальника, виду кредиту) є:

1) загальний матеріальний стан боржника (наявність у власності рухомого / нерухомого майна, крім майна, переданого в заставу);

2) соціальна стабільність боржника (наявність постійної роботи, ділова репутація, сімейний стан);

3) вік боржника на момент погашення заборгованості за кредитним договором;

4) кредитна історія боржника;

5) місце проживання.

Кредитна спілка оцінює якісні показники на підставі достовірних документів, включаючи відповідні копії документів, засвідчені у встановленому законодавством України порядку.

10.13. Процедура перегляду кредитів визначається у положенні щодо управління кредитним ризиком в кредитній спілці або в окремому наглядової ради.

10.14. Обов'язки щодо організації моніторингу та супроводження прострочених кредитів покладаються на кредитний комітет кредитної спілки.

10.15. В окремих випадках, за рішенням кредитного комітету, кредитна спілка може відкласти застосування щодо позичальника заходів примусового стягнення боргу з дотриманням передбачених законодавством процесуальних строків.

10.16. З моменту виявлення простроченості за кредитом, кредитна спілка вживає наступні заходи для добровільного виконання позичальником своїх договірних зобов'язань, а саме:

- здійснює позичальникові нагадування про необхідність виконання договірних зобов'язань в телефонному режим та/або листами та/або іншими засобами зв'язку;

- надсилає позичальнику та поручителю (у разі його наявності) рекомендовані листи – попередження.

10.17. У випадку, якщо заходи визначені у вищевказаному пункті цієї Політики не призвели до

повної або часткової сплати боргу, кредитна спілка вдається до дій, що спрямовані на стягнення боргу примусовим шляхом. Перед їх вчиненням кредитна спілка:

1) визначає на підставі кредитного договору суму заборгованості. При цьому, за рішенням кредитного комітету може зупинитись нарахування процентів;

2) приймає рішення про стягнення заборгованості з позичальника в судовому порядку.

10.18. Кредитна спілка може застосовувати реструктуризацію заборгованості за кредитним договором (далі - реструктуризація). Реструктуризація може здійснюватись на будь-якому етапі дії кредитного договору з моменту виникнення заборгованості.

10.19. Реструктуризація може здійснюватись шляхом:

- відстрочення або розстрочення сплати заборгованості, накопиченої позичальником,

- пролонгації кредитного договору;

- зменшення розміру процентів (відсотків) за кредитним договором за наявності об'єктивних обставин (хвороба, смерть іншого з подружжя, інші).

10.20. Відстрочення сплати заборгованості, накопиченої позичальником – це перенесення на більш пізній строк сплати заборгованості в межах строку дії кредитного договору.

10.21. Розстрочення сплати заборгованості, накопиченої позичальником – це розподіл суми заборгованості на кілька платежів, які вносяться протягом визначених строків, в межах строку дії кредитного договору.

10.22. Пролонгація кредитного договору – це продовження строку дії кредитного договору. За рішенням кредитного комітету, обов'язковою умовою застосування пролонгації може бути визначено повне погашення позичальником заборгованості по сплаті нарахованих процентів.

10.23. Реструктуризація може здійснюватись до прострочених кредитів.

10.24. Реструктуризація здійснюється шляхом укладення додаткового договору про внесення змін до кредитного договору.

10.25. Стягнення боргу примусовим шляхом здійснюється з використанням відповідних правових механізмів та процесуальних форм, передбачених чинним законодавством України.

10.26. Разом з позовом до позичальника, кредитна спілка звертається до суду й з позовом про стягнення боргу поручителя (за наявності).

10.27. Після отримання рішення суду про стягнення боргу з позичальника/поручителя, кредитна спілка звертається до органів державної виконавчої служби або приватного виконавця з відповідною заявою про відкриття виконавчого провадження.

10.28. Рішення про списання (прощення) заборгованості позичальника, в т.ч. пов'язаної з кредитною спілкою особи, приймається наглядовою радою.

11. Строки та порядок зберігання інформації про надання фінансової послуги

11.1. Кредитна спілка веде облік укладених кредитних договорів з додатками та додатковими угодами, які зобов'язана зберігати не менше ніж п'ять років після закінчення строку дії договору та/або до повного виконання зобов'язань за таким договором, якщо інше не встановлено законодавством України. Додатки до договорів у разі їх наявності зберігаються разом з відповідними договорами.

11.2. Сторони кредитного договору зобов'язуються забезпечити збереження інформації, що становить таємницю фінансової послуги, яка не підлягає розголошенню, крім випадків, передбачених законодавством України. Особи, винні в розголошенні інформації, що становить таємницю фінансової послуги, несуть відповідальність відповідно до законодавства України.

11.3. Кредитна спілка має інформаційну систему, яка дає змогу забезпечити ведення обліку та реєстрацію операцій з надання фінансових послуг в електронному вигляді, а також виконання вимог щодо подання до Національного банку України інформації та звітності, установлених законодавством України з питань регулювання ринків фінансових послуг.

11.4. В інформаційній системі реєстрація та облік кредитних договорів здійснюється шляхом:

1) ведення кредитною спілкою журналу обліку (реєстру) договорів про надання фінансових послуг, договорів, пов'язаних зі здійсненням допоміжної діяльності кредитної спілки, та карток обліку виконання таких договорів, відомості яких повинні містити інформацію, необхідну для ведення бухгалтерського обліку відповідних фінансово-господарських операцій, та

2) реєстрації та обліку всіх операцій кредитної спілки, що виникають під час укладання, обслуговування та/або виконання таких договорів, облікової політики та інших внутрішніх документів кредитної спілки, що регламентують ведення обліку договорів під час здійснення діяльності кредитної спілки.

11.5. Журнал обліку (реєстр) договорів ведеться в хронологічному порядку (окремо за кожним видом послуг / діяльності) у міру виникнення подій, які в ньому реєструються.

11.6. В інформаційній системі для кожного кредитного договору створюється картка обліку

виконання договору, яка повинна містити інформацію, що передбачена Положення про вимоги до інформаційних (автоматизованих) систем та порядку ведення персоніфікованого обліку у кредитній спілці, що затверджено постановою Правління Національного банку України 14 лютого 2025 року № 18.

11.7. Протягом десяти робочих днів кредитна спілка зобов'язана, на вимогу члена кредитної спілки, надавати інформацію з облікового запису (картки) члена кредитної спілки за результатами проведення операції з видачі кредиту / погашення заборгованості за кредитом члена кредитної спілки, зокрема, повідомити інформацію (надати виписку) про поточний розмір його заборгованості, розмір суми кредиту, повернутої кредитній спілці, про платежі за кредитним договором, які сплачені, які належить сплатити, дати сплати або періоди у часі, а також повідомити іншу інформацію, надання якої передбачено законодавством України та кредитним договором. Така інформація надається безоплатно, але не більше одного разу на місяць.

12. Прикінцеві положення

12.1. Ця Політика набирає чинності на наступний день після затвердження наглядовою радою кредитної спілки.

12.2. Кредитна спілка періодично (не рідше одного разу на рік) переглядає цю Політику з метою забезпечення її ефективності та відповідності рівню ризик-апетиту кредитної спілки.

12.3. Зміни та доповнення до цієї Політики затверджуються наглядовою радою шляхом викладення Політики в новій редакції. Прийняття нової редакції Політики автоматично призводить до припинення дії попередньої редакції документу.

12.4. У випадку невідповідності будь-якої частини цієї Політики законодавству України або нормативно-правовим актам Національного банку України, ця Політика буде діяти лише в частині, яка не суперечить законодавству України та нормативним актам Національного банку України.

12.5. Питання, не врегульовані цією Політикою, регулюються нормами чинного законодавства України та іншими внутрішніми документами кредитної спілки.